

jev presidenta republiky hrubě zneuctívající a ve veřejný posměch ho uvádějící, neboť v užitých slovech je obsaženo nejen, že komedií je, co podnikají pořadatelé vítání, nýbrž i že na komedii té má účast i president, když vítání přijímá a na ně reaguje ať způsobem více nebo méně zřejmým. Na věci nemůže ničeho měnit, že způsob uvítání neodpovídal snad pravému smýšlení veškerého obyvatelstva; stačí, že loyálně smýšlející obyvatelstvo chystalo se projevit svou radost z návštěvy presidentovy a že formy, v jakých uvítání bylo připraveno, nevykazovaly ničeho, co by nesrovnávalo se s požadavky slušnosti a dobrých mravů.

S námitkou, že v době, kdy obžalovaná závadný projev učinila, president v O. ještě nebyl přítomen a že se proto projev vztahovati mohl jen na přípravy k uvítání, konané pořadatelí, ocítá se stížnost jednak v rozporu s neodporovatelným zjištěním soudu, že projev obžalované namířen byl nejen proti pořadatelům, nýbrž též proti presidentu republiky jakožto přímému předmětu oslav, jednak neuplatňuje okolnosti právně závazné. Nevyžadujeť skutková odstata §u 11 čís. 1 zákona na ochr. rep., aby urážlivý projev směřoval k nějaké činnosti presidentově nebo vycházel z určitého jeho jednání, poněvadž i beze vztahu toho lze se urážlivě dotknouti obecné vážnosti presidentovy. Ze slov obžalované proniká pak za všech okolností, byť i nepřímou a ve formě zahalené, pro každého seznatelná tendence čelící proti presidentu republiky; urážit' závadný výrok nejen pořadatele uvítacího projevu, nýbrž i presidenta republiky, protože je vydáván za předmět neupřímné, uměle nastrojené oslavy a tím i veřejnému posměchu.

Čís. 1884.

Pro ochranu §§u 68 a 81 tr. zák. jest rozhodnou formální oprávněnost k úřednímu výkonu.

Obecní stavební komise (ve Slezsku) smí předsevzítí potřebné vyměření hranice stavebníkova vlastnictví a vykolíčováním vyznačiti vyměřené hranice stavebního pozemku, nikoliv rozhodovati o sporných hranicích.

(Rozh. ze dne 30. ledna 1925, Zm II 444/24).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského soudu v Opavě ze dne 21. července 1924, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle §u 81 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu by ji znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

Po věcné stránce (čís. 9 a) §u 281 tr. ř.) namítá zmateční stížnost, že stavební komise překročila při jednání na pozemku obžalovaného meze svého oprávnění a že její členové následkem toho nepoživají zvý-

šené ochrany §u 81 tr. zák. Stěžovatel má za to, že stavební komise není podle slezského stavebního řádu (zákon ze dne 2. června 1883, čís. 26 z. zák.) oprávněna, vyměřovati na pozemku souseda stavebníkovu a dokonce na něm zatloukati koliky za účelem určení hranice mezi stavebníkem a sousedním pozemkem. Toho prý nelze dovozovati z ustanovení §u 19 a 22 cit. zákona, na něž se rozsudek odvolává, naopak prý plyne z ustanovení §u 24 stav. ř., že všechna ustanovení tohoto zákona se týkají pouze pozemku stavbyvedoucího, nikoliv sousedova. Jednání stavební komise bylo prý v tomto případě nezákonné a svémocné, obžalovaný byl oprávněn proti násilnému rušení držby, jehož se komise dopustila, se brániti. Jednání stavební komise bylo prý nejen v ě c n ě nezákonné, vybočující z mezí kompetence stavební komise, zákonem určené, nýbrž nemělo prý ani f o r m á l n ě rázu úředního jednání, poněvadž prý stavebník nepodal předepsané žádosti s průkazem práva vlastnického a obžalovaný jako soused nebyl ke komisi p í s e m n ě předvolán. Není prý tu ostatně trestné činnosti, v §u 81 tr. zák. požadované, poněvadž obžalovaný ničeho jiného neudělal, než že řekl, že nedovolí zarážení koliků do svého pozemku a že jeden kolík ze své zahrady vyhodil. I kdyby byla pravda, že členy komise Ř-a a A-a odstrčil, bylo by prý lze v tomto jednání spatřovati nejvýše přestupek urážky na cti, poněvadž členové komise pozbyli úředního rázu pro nezákonný výkon.

K těmto výtkám sluší uvésti toto: Pro ochranu podle §§u 68 a 81 tr. zák. jest rozhodnou f o r m á l n í oprávněnost k úřednímu výkonu, o který jde, i kdyby snad materiální správnost konkrétního výkonu mohla býti pochybnou. Splnění podstatných formálních náležitostí pro určitý výkon je třeba potud, pokud by bez nich jednání pozbylo vůbec rázu jednání úředního, o něž jde. Kdyby výkon vůbec nenáležel k působnosti vrchnostenské osoby jej provádějící nebo kdyby jednání bylo nedovolené nebo dokonce trestné, nešlo by ovšem o úřední výkon. Nalézací soud zjišťuje, že Josef Ř., chtěje si na zakoupeném stavebním místě, odděleném plochem od zahrady obžalovaného, vystavěti obytný domek, podal u obecního úřadu žádost za povolení ku stavbě a zaměření stavebního místa a že obecní starosta za účelem vyřízení této žádosti svolal stavební komisi, k níž přibral dva znalce a zapisovatele na místo samé, obeslav k úřednímu jednání dle zákonitých předpisů stavebníka Josefa Ř-a i jeho souseda, obžalovaného. Z těchto zjištění jest patrné, že byly dodrženy podstatné formální náležitosti pro k o n á n í místní stavební komise, předepsané v §u 23 stavebního řádu pro Slezsko ze dne 2. června 1883, čís. 26 z. zák.; k opačným tvrzením zmateční stížnosti, odporujícím těmto zjištěním, nelze přihlížeti. Jenom mimochodem budiž podotknuto, že komisionální jednání by nepozbylo rázu úředního jednání ani tenkrát, kdyby bylo pravdivým tvrzení zmateční stížnosti, že obžalovaný nebyl ke komisi obeslán písemně, nýbrž přivolán ústně, poněvadž osobním dostavením se obžalovaného ke komisi by byla tato případná — ostatně pro posouzení formální oprávněnosti komisionálního jednání bezpodstatná — vada odčiněna. Z ustanovení §u 23 staveb. řádu plyne, že stavební komise, pro jejíž činnost byly zákonné předpoklady, byla oprávněna, předsevzít na místě samém potřebné úkony, sloužící k pečlivému zkoumání stavebního projektu, a že obžalovaný byl podle toho, co shora uvedeno, povinen, podrobiti se oprávněnému výkonu

stavební komise. Z ustanovení šestého odstavce uvedeného §u 23 stavebního řádu pro Slezsko, který předpisuje, by stavební komise při místním jednání, konaném dle nařízení prvního odstavce téhož §u, důkladně zkoumaly stavební plány se zřetelem na ustanovení stavebního řádu, ve spojení s §em 19, který ukládá stavebníkovi, aby dokázal své vlastnictví k stavebnímu pozemku, dlužno souditi, že stavební komise jsou nejen oprávněny, nýbrž i povinny, zjistiti předem vlastnické poměry na místě, určeném k stavbě, a za tím účelem předsevzítí potřebné vyměření hranic stavebníkova vlastnictví nejen na jeho, nýbrž i po případě na sousedních pozemcích, poněvadž se často bez vstoupení na pozemky sousedovy a bez příslušných úkonů na nich tato práce ani nedá provést. Podle §u 25 stav. ř. musí stavební úřad, dávaje povolení k stavbě, vzít zřetel na bezpečnost požární, zdravotní a jiné veřejné ohledy, což by rovněž nebylo možno bez důkladného vyšetření sousedních pozemků a budov. Povinná účast sousedů stavebníkových při komisi, předepsaná v §u 23 stav. ř., má právě účel, by zájem jejich majetku, jehož se úřední výkon může dotknouti, byl chráněn.

S těchto hledisk dlužno tedy zkoumati, zda se v tomto případě zjištěná činnost stavební komise pohybovala v shora vytčených mezích jejího formálního oprávnění. Podle zjištění nalézacího soudu odebrala se komise na pozemek stavebníkův, a vyměřila plochu dle katastrální mapy, při čemž zjistila, že obžalovaný užívá více, než mu patří, neboť plot (mezi pozemkem jeho a Ř-ovým) již za dřívějšího majitele nestál na oprávněné hranici a byl jen prozatímně vystaven. Obžalovaný se na to vyjádřil, že výměra, stavební komisí zjištěná, není správná a že nikoho do svého majetku nepustí. Na to prohlásil starosta S. jako předseda obecní stavební komise, aby obžalovaný, když není s vyměřováním srozuměn, hledal »správnost u vyšších úřadů«, a zároveň nařídil přítomnému Janu Ř-ovi, by zatloukl na místa určené hranice kůl. Podle toho, co bylo uvedeno o pravomoci stavebních komisí podle stavebního řádu pro Slezsko, nemůže býti pochybnosti, že obecní stavební komise nepřekročila v tomto případě meze svého oprávnění, pokud předsevzala jen potřebné vyměření hranic stavebníkova vlastnictví, třeba na pozemku obžalovaného. Jiná jest však otázka, zda nepřekročila tyto meze zarážením kolíků na pozemku, patřícím posud obžalovanému. Tuto otázku bylo lze bezpečně rozřešiti jen zjištěním, za jakým účelem nařídil předseda komise zarážení kolíků. Bylo-li účelem tohoto vykoličkování jen vyznačení vyměřené hranice stavebního pozemku podle dokladů, jež měla komise po ruce, náležel onen výkon, (vykoličkování) k působnosti komise, chráněné podle §§ů 68 a 81 tr. zák. Mělo-li však zarážením kolíků na pozemku obžalovaného býti rozhodováno o sporných hranicích mezi stavebníkem a sousedem, šlo by o činnost, která stavební komisi nepřislušela, neboť by si tím osobovala právo, vyhrazené pravomoci soudní, a nešlo by tedy v tomto směru vůbec o úřední výkon stavební komise po rozumu §u 81 tr. zák. Pro rozřešení této otázky není však v napadeném rozsudku žádných zjištění, takže zrušovacímu soudu nelze rozhodnouti ve věci samé. Bylo proto zmateční stížnosti vyhověti a uznati podle §u 288 čís. 3 tr. ř. právem, jak se stalo, aniž bylo třeba zabývat se dále uplatňovaným důvodem zmatečnosti podle §u 281 čís. 9 b) tr. ř.